

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN KWALITEITSONDERZOEK

Basisschool Witte Tulp

Plaats : Amsterdam
BRIN nummer : 30GJ|C1
Onderzoeksnummer : 196769
Datum onderzoek : 17 september 2013
Datum vaststelling : 13 november 2013

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
2	BEVINDINGEN	7
3	TOEZICHTARRANGEMENT	14

1 INLEIDING

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 17 september 2013 een onderzoek uitgevoerd op Basisschool Witte Tulp naar aspecten van de kwaliteit van het onderwijs en de naleving van wet- en regelgeving. De aanleiding voor dit onderzoek was het volgende.

De Witte Tulp is een nieuwe school die in 2009 is gestart en waarbij de inspectie tot op heden nog geen onderzoek heeft uitgevoerd. Om de kwaliteit van de school te bepalen en vast te stellen is daarom een kwaliteitsonderzoek noodzakelijk.

Toezichtshistorie

De inspectie heeft eerder nog geen kwaliteitsonderzoek uitgevoerd op de school. Wel heeft zij in 2011 een gesprek gevoerd met de directie over de opzet van de school. Daarbij is ingegaan op de schoolontwikkeling en onderdelen van de wet- en regelgeving.

Onderzoeksopzet

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Een controle van de aanwezigheid van de schoolgids en het schoolplan bij de inspectie.
- Een toets op de aanwezigheid van informatie over enkele wettelijke verplichte onderdelen in de schoolgids en het schoolplan.
- Een controle op de onderwijstijd die de school heeft gepland.
- Onderzoek en analyse van jaardocumenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Analyse van documenten die betrekking hebben op zelfevaluatie-activiteiten van de school en van andere documenten die de school voorafgaand aan het schoolbezoek heeft toegestuurd.
- Schoolbezoek, waarbij in een aantal groepen de onderwijspraktijk is geobserveerd door het bijwonen van lessen Nederlandse taal en rekenen en wiskunde. Deze lesbezoeken vonden plaats in de groepen 1 (twee groepen), 2 (2 groepen), 3, 4, 5 en 6.
- Gesprekken met de directie en de intern begeleider over de kwaliteit van de indicatoren.
- Een gesprek met leraren.
- Een eindgesprek met de directie en een vertegenwoordiging van het bestuur, na afloop van het schoolbezoek.

Tijdens het onderzoek beoordeelde de inspectie indicatoren van de volgende aspecten: Aanbod, pedagogisch en didactisch handelen, tijd, afstemming, begeleiding, zorg en (voorwaarden voor) kwaliteitszorg.

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek onder andere gebaseerd op het Toezichtkader po/vo 2012 en de notitie Analyse en waarderingen van opbrengsten primair onderwijs. Beide documenten zijn te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 staan de bevindingen uit het onderzoek naar de onderwijskwaliteit en de wettelijke vereisten. Dit wordt gevolgd door een beschouwing waarin het oordeel van de inspectie wordt toegelicht en waar mogelijk de schoolontwikkeling in samenhang wordt beschreven. Hoofdstuk 3 geeft het toezichtarrangement weer.

2 BEVINDINGEN

2.1 Kwaliteits- en nalevingsprofiel

In onderstaande tabellen vermeldt de inspectie welke indicatoren in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader primair onderwijs 2012. Indicatoren die bij een kwaliteitsonderzoek de doorslag geven of een school (zeer) zwak is, de zogeheten normindicatoren, zijn gemarkeerd met een asterisk. Voor een overzicht van alle normindicatoren zie het Toezichtkader po/vo 2012 op www.onderwijsinspectie.nl. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen (alleen bij opbrengsten)

In verband met het programmatisch handhaven heeft de inspectie daarnaast enkele controles uitgevoerd op bepaalde wettelijke voorschriften. Of de school wel of niet voldoet aan deze wettelijke vereisten wordt tot uitdrukking gebracht met de score 'ja' of 'nee'.

Opbrengsten		1	2	3	4	5
1.1*	De resultaten van de leerlingen aan het eind van de basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.					•
1.2*	De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde tijdens de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.					•

Leerstofaanbod		1	2	3	4
2.1*	Bij de aangeboden leerinhouden voor Nederlandse taal en rekenen en wiskunde betreft de school alle kerndoelen als te bereiken doelstellingen.			•	
2.2*	De leerinhouden voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde worden aan voldoende leerlingen aangeboden tot en met het niveau van leerjaar 8.			•	

Leerstofaanbod		1	2	3	4
2.3	De leerinhouden in de verschillende leerjaren sluiten op elkaar aan.			•	
2.4*	De school met een substantieel aantal leerlingen met een leerlinggewicht biedt bij Nederlandse taal leerinhouden aan die passen bij de onderwijsbehoeften van leerlingen met een taalachterstand.			•	
2.6	De school heeft een aanbod gericht op bevordering van actief burgerschap en sociale integratie met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit in de samenleving.			•	

Tijd		1	2	3	4
3.1	De leraren maken efficiënt gebruik van de geplande onderwijstijd.		•		

Schoolklimaat		1	2	3	4
4.7	Het personeel van de school zorgt ervoor dat de leerlingen op een respectvolle manier met elkaar en anderen omgaan.				•

Didactisch handelen		1	2	3	4
5.1*	De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.			•	
5.2*	De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.			•	
5.3*	De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.			•	

Afstemming		1	2	3	4
6.1	De leraren stemmen de aangeboden leerinhouden af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	
6.2	De leraren stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.		•		
6.3	De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.		•		
6.4	De leraren stemmen de onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.		•		

Begeleiding		1	2	3	4
7.1*	De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			•	
7.2	De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.		•		

Zorg		1	2	3	4
8.1	De school signaleert vroegtijdig welke leerlingen zorg nodig hebben.		•		
8.2	Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.		•		
8.3*	De school voert de zorg planmatig uit.		•		
8.4	De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.		•		

Kwaliteitszorg		1	2	3	4
9.1	De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.			•	
9.2	De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.		•		
9.3	De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.		•		
9.4	De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.		•		
9.5	De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.			•	
9.6	De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.			•	
9.7	De school draagt zorg voor de kwaliteit van het onderwijs gericht op bevordering van actief burgerschap en sociale integratie, met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit van de samenleving.		•		

Voorwaarden voor kwaliteitszorg		1	2	3	4
10.1	De schoolleiding stuurt de schoolontwikkeling inclusief de kwaliteitszorg aan.			•	
10.2	De schoolontwikkeling is verbonden met de visie op onderwijs, zoals geformuleerd in het schoolplan.		•		
10.3	De schoolleiding zorgt voor een professionele schoolcultuur.			•	

Wet- en regelgeving		Ja	Nee
NT1A	De inspectie is in het bezit gesteld van de geldende schoolgids (art. 16, lid 2 en 3, WPO).	•	
NT2A	De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende schoolplan (art. 16, lid 1 en 3, WPO).	•	
NT4A	Er is voldoende onderwijstijd geprogrammeerd om te kunnen voldoen aan de daarvoor gestelde minima (art. 8, lid 7 onder b, WPO).	•	
NT4B	Er is maximaal zevenmaal een onvolledige schoolweek geprogrammeerd voor de groepen 3 t/m 8 (artikel 8, lid 7 onder b, WPO).	•	

2.2 Beschouwing

Algemeen beeld

De inspectie beoordeelt de onderwijskwaliteit op belangrijke onderdelen als voldoende. Het gaat hierbij om de kwaliteit van het pedagogisch en didactisch handelen van het team, het aanbod dat de school gebruikt en de manier waarop de school de vorderingen van de leerlingen volgt. De kwaliteit hiervan wordt geleverd door een jong, gedreven en betrokken team onder leiding van een geïnspireerde directeur en een nieuwe intern begeleider. De directie wordt ondersteund door een onderwijscoördinator die vanuit een betrokken bestuur aan de school verbonden is. Samen werken zij met overtuiging aan de belangrijkste pijler van het onderwijs op De Witte Tulp: 'Wereldwijs burgerschap'.

Team en directie lijken voldoende basisvaardigheden in huis te hebben om drie jaar na de start van de school een aantal verdiepende maatregelen te nemen om hiermee de onderwijskwaliteit en de opbrengsten te verbeteren. Zo ontbreekt het de school nog aan een goed systeem voor kwaliteitszorg waarbij de visie op onderwijs vertaald is naar concrete kwaliteitsnormen en -doelen voor de opbrengsten, het onderwijsleerproces en de leerlingenzorg. Op al deze onderdelen schiet de kwaliteit nog te kort en dreigen risico's.

De inspectie heeft - gezien het bovenstaande - met het team en de directie gesproken over het stellen van prioriteiten. Dit om zowel de onderwijskwaliteit verder te verbeteren, maar ook om de werkdruk voor eenieder aanvaardbaar te houden.

Hieronder volgt een toelichting op het oordeel.

Toelichting

Opbrengsten

De inspectie kan zowel de eindopbrengsten als de resultaten gedurende de schoolperiode niet beoordelen. De school beschikt nog niet over een groep 8 en pas sinds dit schooljaar over een groep 6. De resultaten van leerlingen in de voorgaande jaren zijn lastig te beoordelen omdat diverse leerlingen nog niet lang genoeg op de school verblijven om de resultaten alleen aan De Witte Tulp toe te schrijven. De inspectie meent echter wel een aantal signalen te kunnen afleiden uit de overige resultaten.

Zo lijken de resultaten van het technisch lezen in de groepen 3, 4 en 5 voldoende. De resultaten voor rekenen en begrijpend lezen in de groepen 4 en 5 lijken echter te laag. Het lijkt er op dat leerlingen onvoldoende leerwinst maken. Naast een beperkte woordenschat bij (een deel van) de leerlingenpopulatie lijken ook onderdelen van het onderwijs hier debet aan.

In onderstaande paragrafen gaat de inspectie nader in op deze en andere onderdelen.

Pedagogisch en didactisch handelen

De inspectie heeft in de groepen lessen geobserveerd waarbij de meeste leraren voldoende basisvaardigheden laten zien in de uitleg, het stimuleren van een taakgericht werksfeer en het betrekken van leerlingen. De inspectie nam daarbij een doorgaande lijn waar in de aanpak en het aanbod van de groepen 1 en 2, maar ook in het klassenmanagement in alle groepen. De leraren streefden niet alleen een taakgerichte werksfeer na, maar creëerden ook lessen in een fijne, warme sfeer waarbij leerlingen regelmatig samen werken. De coöperatieve werkvorm is één van de uitwerkingen die de school heeft gegeven aan 'Wereldwijs burgerschap'.

Gezien de kwaliteit van de lessen en de gevoerde gesprekken schat de inspectie voldoende talent in het team aanwezig om ook de meer complexe didactische vaardigheden te implementeren.

Afstemming van het onderwijs op de leerlingen en inzet van 'tijd'

Tijdens de lessen heeft de inspectie gezien dat leraren middels goed klassenmanagement in staat zijn om binnen de groep onderscheid te maken tussen leerlingen in de instructie en de verwerking van de leerstof. De inspectie heeft deze afstemming echter niet als voldoende beoordeeld. Zo duren de klassikale instructies nog vrij lang waardoor leerlingen dreigen af te haken en de les niet meer volgen. Daarnaast richten de leraren de instructie vooral in als begeleide verwerking (samen opgaven maken) en niet als een middel om leerlingen zich op andere wijze de stof eigen te laten maken. Ook heeft de inspectie slechts sporadisch verschil gezien tussen leerlingen in de verwerkingsstof. Op woensdagmiddag biedt de school op vrijwillige basis extra hulp aan leerlingen om zo de leertijd te verlengen. De inspectie ziet echter ook binnen de reguliere onderwijstijd nog kansen om dit element te versterken. Zo wordt de onderwijstijd niet altijd voldoende efficiënt gebruikt. In de ochtend duurt de pauze ongeveer een half uur, waarbij soms voorgelezen wordt.

Gezien de kenmerken van de leerlingpopulatie kan een meer doelgerichte en doordachte activiteit ingezet worden. Ook zijn leerlingen soms snel klaar met het opgegeven werk. Zij kunnen dan een ander taakje doen, maar ook deze taken lijken meer bedoeld om de tijd te vullen dan om daadwerkelijk in te spelen op specifieke onderwijsbehoeften van de leerlingen.

Begeleiding en zorg

Om op deze onderwijsbehoeften in te kunnen spelen is het nodig dat de leraren hier ook zicht op hebben. De school beschikt over voldoende toets- en observatie-instrumenten, maar de resultaten hiervan worden nog onvoldoende geanalyseerd en vertaald naar onderwijsbehoeften en het onderwijs in de groep. De nieuwe intern begeleider heeft hiervoor al wel de eerste aanzetten gegeven, maar doordat zij pas dit schooljaar is gestart is dit nog een pril en summier begin.

De vele wisselingen in de interne begeleiding in de startjaren van de school zijn er mede de oorzaak van dat het zorgbeleid en de vertaling daarvan in de praktijk onvoldoende van de grond zijn gekomen. Het hele systeem van zorg, begeleiding en afstemming moet daarom nog opgezet worden. De leraren hebben hierbij behoefte aan de nodige scholing, ondersteuning en tijd om zich de principes van handelings- en opbrengstgericht werken met alle vereiste vaardigheden eigen te maken.

(voorwaarden voor) Kwaliteitszorg

Mede om die reden is het zaak dat de directie en het bevoegd gezag hierbij het initiatief en de verantwoordelijkheid nemen om dit scholings- en ondersteuningsproces te sturen en vorm te geven. De directie heeft de afgelopen jaren flink geïnvesteerd in basiskwaliteit, doorgaande aanpak en leerlijnen en de groei van de school. Zoals uit het kwaliteitsprofiel blijkt is dit goed gelukt. De school groeit gestaag, elk jaar stroomt een behoorlijk aantal leerlingen en leraren in en de schoolbrede aanpak is herkenbaar.

De directie en team zijn zeer ambitieus en willen graag snel en veel ontwikkelen. Dit komt de planmatige aanpak van verbeteractiviteiten en de diepgang van de ontwikkeling niet altijd ten goede. Het is nu aan de directie om de algemene visie 'Wereldwijs burgerschap' te vertalen naar concrete streefdoelen voor de opbrengsten en de beoogde kwaliteitsnormen voor het dagelijkse werk in de groepen. De visie is nu zo algemeen geformuleerd en het plan van aanpak is samen met de activiteitenmatrix zo uitgebreid dat het zowel voor team als inspectie niet duidelijk is op welke termijn welke doelen bereikt moeten zijn, welke kwaliteit wordt nagestreefd en hoe dit past in breder schoolbeleid. De werkdruk lijkt daarnaast behoorlijk op te lopen voor zowel directie als team.

Daarbij lopen team en directie het risico elkaar te verliezen als de interne communicatie spaak loopt. Directie en team herkennen deze signalen al wel en zijn gestart met initiatieven tot verbetering.

De interne communicatie en de afstemming van het onderwijs lijken op dit moment de belangrijkste verbeterpunten.

Aan het evalueren van de opbrengsten en het onderwijsleerproces is de directie nog niet structureel toegekomen. Er zijn wel initiatieven zichtbaar, maar deze zijn nog te vrijblijvend of algemeen van aard.

Dit geldt ook voor de planmatige uitwerking van het thema burgerschap en sociale cohesie. De school schenkt voldoende aandacht aan mogelijke risico's in de sociale context van de school en de opvattingen en uitingen van leerlingen op het terrein van burgerschap en integratie. Omdat onderdelen van de kwaliteitszorg voor het onderwijs in burgerschap niet voldoende zijn uitgewerkt, heeft de inspectie indicator 9.7 niettemin als onvoldoende beoordeeld. Dit betreft de visie op burgerschap, de planmatige uitwerking daarvan en de verantwoording van de invulling die de school daaraan geeft. Ook wijst de inspectie erop dat de evaluatie van de resultaten van het onderwijs in burgerschap verdere uitwerking behoeft. Omdat de wetgever van scholen vraagt zélf te bepalen hoe burgerschap wordt ingevuld en daarin transparant te zijn, zijn een visie en planmatige uitwerking daarvan in het aanbod, alsmede de verantwoording in schoolgids en schoolplan, belangrijke voorwaarden.

3 TOEZICHTARRANGEMENT

Kwaliteit

De Inspectie van het Onderwijs kent aan de Basisschool Witte Tulp het basisarrangement toe. Dit betekent dat de inspectie op dit moment geen reden heeft om het toezicht te intensiveren.

Gezien de risico's in de huidige opbrengsten en de aansturing van de school en gezien de ontbrekende eindopbrengsten bezoekt de inspectie basisschool De Witte Tulp over ongeveer twee jaar weer om de onderwijskwaliteit in kaart te brengen.

Naleving

De inspectie concludeert dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.